

ऊनविंशः पाठः

अहं संगणकः अस्मि

संगणकः-छात्राः!

छात्राः- (श्रुत्वा) अये! कस्य स्वरः!

संगणकः- भोः बालकाः! अहम् अत्र अस्मि ।

छात्राः - (द्रष्टुं निकटे च गत्वा) तव नाम किम् अस्ति ?

संगणकः मम नाम संगणकः। अहं गृहे गृहे निवसामि। किं न जानासि ?

एकः छात्रः- नहि, त्वम् अत्र विद्यालये निवससि। मम गृहे तु न निवससि।

संगणकः- आम्। अधुना तव गृहे न निवसामि। यदा मया सह तव परिचयः भविष्यति, तदा तव गृहे अपि भविष्यामि।

एकः छात्रः- सत्यं वदसि। परिचयं बिना गृहे प्रवेशः न भवितुं अर्हति। भोः संगणक! तव पूर्णः परिचयः कः?

सर्वे छात्राः- तव परिचयः कः ? तव परिचयः कः ? छात्राः कोलाहलं कुर्वन्ति।

संगणकः- भो छात्राः। अलं कोलाहलेन शृणुत। यूयं ध्यानं दत्त्वा तूष्णीं च भूत्वा श्रोतुम् इच्छथ। तदा

(सर्वे छात्राः तूष्णीं तिष्ठन्ति।)

छात्राः- श्रीमन् संगणकमहोदय! वयं ध्यानेन श्रोश्यामः।

संगणकः- सूचनानां संग्रहः, तासां व्यवस्था, पुनः क्षिप्रमेव प्रदानम् एव मम कार्यम्। अतः सर्वत्र अहम् अस्मि। अहं- विद्यालयस्य परीक्षाकार्ये अंकपत्रनिर्माणे, प्रमाणपत्र-निर्माणे च योगदानं कर्तुम् समर्थः अस्मि। अहम् अन्तर्जालमाध्यमेन (इन्टरनेटमाध्यमेन) सूचनावर्षणं करोमि।

छात्राः- संगणक! इन्टरनेटमाध्यमेन किं भवति?

संगणकः- अन्तर्जालमाध्यमेन विष्वम् एकनीडं भवति। गृहे एव रेलयानस्य, वायुयानस्य, आरक्षणं, वस्तूनां क्रयविक्रयौ, ईमेलद्वारा संदेश-प्रेषणं, वेबकैमद्वारा सषब्द-सचित्रं सन्देश-प्रेषणं च भवति। भोः बालकाः! किं किं न भवति? क्षणेनैव सूचना आयाति याति च।

छात्राः- अहो अद्भुतः! अयम् अन्तर्जालव्यवस्था।

(बालकाः संगणकं परिक्रामन्ति गायन्ति च)

संगणकस्त्वं संगणकस्त्वम्, नूनं तव सुविकासः।

यत्र तत्र सर्वत्र दृष्यते, अहर्निषं तव लासः॥

शब्दार्थः

संगणकः = कम्प्यूटर। शृण्वन्तु = सुनो। भवितुम् = होने के लिए। तूष्णीं भूत्वा = मौन होकर। क्षिप्रम् = तुरन्त। सूचनावर्षणम् = सूचनाओं की वर्षा। नीडम् = घर। निमिश-मात्रेण = क्षणमात्र के द्वारा। इन्द्रजालः = जादू। परिक्रामन्ति = परिक्रमा करते हैं। अहर्निषम् = दिन और रात। लासः = क्रीड़ा।

1. उच्चारणं कुरुत पुस्तिकायां च लिखत-

शृण्वन्तु श्रुत्वा द्रष्टुं नार्हति श्रोतुम् क्षिप्रमेव श्रोश्यामः

इण्टरनेटमाध्यमेन एकनीडं वेबकैमद्वारा संगणकस्त्वम्

2. एकपदेन उत्तरत-

(क) काः कोलाहलं कुर्वन्ति ?

(ख) परिचयं बिना कुत्र प्रवेशः न भवति ?

(ग) कः सर्वत्र अस्ति?

(घ) केन माध्यमेन विष्वम् एकनीडं भवति?

3. शुद्धम रूपं लिखत-

पठतुम् पठितुम्

(क) खेलीतुम् -----

(ख) खातुम् -----

(ग) हसतुम् -----

4. दत्तेन शब्देन वाक्यानि पूरयत-

कः, किम्, कुत्र, कस्य

(क) तव नाम.....अस्ति?

(ख) अये!.....स्वरः?

(ग) त्वं.....निवससि?

(घ) .....को ऽत्र भोः?

5- विलोमानां परस्परं मेलनं कुरुत-

ह्यः मन्दः

श्वेतः अन्ते

तीव्रः श्वः

आदौ श्यामः

6- संस्कृते अनुवादं कुरुत -

(क) मैं विद्यालय में रहता हूँ।

(ख) चुप होकर ध्यान से सुनो।

(ग) प्रमाण-पत्र में योगदान करता है।

7-संगणकः इति विषये निबंधं लिखत।

शिक्षण-सङ्केतः

संगणकस्य प्रयोगः कुत्र-कुत्र भवति, एतस्य उपरि छात्रेण सह विस्ताररूपेण चर्चा कारयत।